

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန
သစ်တောဦးစီးဌာန
သဘာဝဝန်းကျင်နှင့် သားငှက်တိရစ္ဆာန်ထိန်းသိမ်းရေးဌာန

CITES Appendix II စာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များ
စီးပွားဖြစ်ရောင်းဝယ်တင်ပို့ခြင်းဆိုင်ရာ စည်းကမ်းများ
(ကျောက်ထင်းရှူး / သစ်မွေး)

မာတိကာ

<u>စဉ်</u>	<u>အကြောင်းအရာ</u>	<u>စာမျက်နှာ</u>
၁။	ကျောက်ထင်းရှူး (Yew Tree) များ နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့လိုမှုအတွက် CITES Export and Import Permit လိုအပ်ချက်များ	၂
၂။	CITES Secretariat နှင့် CITES MA တို့အကြားဆက်သွယ် စစ်ဆေးမှုအဆင့်များ	၃-၄
၃။	CITES Article IV အရ Appendix II တွင်ပါဝင်သော မျိုးစိတ်များအား ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားခြင်းအတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ	၄
၄။	အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများဆိုင်ရာ အစည်းအဝေး (CoP) မှ NDFS ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်များ	၅
၅။	Management of nationally established export quotas	၆
၆။	နိုင်ငံအလိုက်တင်ပို့မှုခွဲတမ်းဆိုင်ရာညွှန်ကြားချက်များ	၆-၇
၇။	နိုင်ငံအလိုက်တင်ပို့မှုခွဲတမ်းသတ်မှတ်ခြင်း	၈
၈။	နိုင်ငံအလိုက်တင်ပို့မှုခွဲတမ်းအတွက် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၉
၉။	တင်ပို့မှုခွဲတမ်းတစ်နှစ်အတွင်း အကုန်တင်ပို့နိုင်မှုမရှိလျှင်	၉
၁၀။	ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း	၉
၁၁။	သစ်မွေးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ပြီးနိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့လိုလျှင် လိုအပ်သော အချက်များ	၁၀
၁၂။	သစ်မွေးအကြောင်း	၁၁-၁၂
၁၃။	သစ်မွေး CITES Export Quota ရယူထားသောနိုင်ငံနှင့်ပမာဏစာရင်း	၁၃

ကျောက်ထင်းရှူး(Yew Tree)များနိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့လိုမှုအတွက် CITES Export and Import Permit လိုအပ်ချက်များ

၁။ ကျောက်ထင်းရှူး Yew Tree သည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာမျိုးသုဉ်းမည့်အန္တရာယ်ရှိသည့် အပင်မျိုးစိတ်များစာရင်း Globally Threaten Species တွင်ထည့်သွင်းထားပြီး မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းလုဆဲတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သစ်ပင်ပန်းမန်များ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာကွန်ဗင်းရှင်း (CITES) မှ အဆင့်အတန်းသတ်မှတ်ချက်နောက်ဆက်တွဲ(ခ) Appendix II စာရင်းအဖြစ် ကန့်သတ်သတ်မှတ်ထားသည်။

၂။ ကွန်ဗင်းရှင်းအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ CITES Appendix ကန့်သတ်စာရင်းဝင် အပင်/တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များကို ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာပြည်ပတင်ပို့ခြင်း/ တင်သွင်းခြင်းဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အောက်ပါအတိုင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည် -

- (က) ကျောက်ထင်းရှူးပင်တစ်ပင်လုံးသာမက ၎င်း၏အစိတ်အပိုင်းများ၊ ခွဲသား၊ ပင်ရင်းငုတ်များကိုပါ Appendix II စာရင်းသွင်းထားပါသည်။
- (ခ) တင်ပို့လိုသူအနေဖြင့် သစ်တောဦးစီးဌာနသို့ ထုတ်ယူမည့်နေရာကိုတင်ပြလျှောက်ထားရပါမည်။
- (ဂ) သစ်တောဦးစီးဌာန (သို့) CITES SA ဌာန၏ သဘာဝတောတွင်းမှ ထုတ်ယူခြင်း(သို့) စိုက်ခင်းမှထုတ်ယူခြင်းကို စစ်ဆေးထောက်ခံချက်ပေးရပါမည်။
- (ဃ) သဘာဝတောမှထုတ်ယူမည်ဆိုပါက မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျောက်ထင်းရှူးပင်များ၏ သဘာဝတောတွင်းပေါက်ရောက်သည့်အမျိုးအစား၊ ခန့်မှန်းအပင်အရေအတွက်၊ ပျံ့နှံ့တည်ရှိမှုဆိုင်ရာလက်ရှိအခြေအနေများဖော်ပြချက်ကို ပူးတွဲတင်ပြရပါမည်။
- (င) သဘာဝတောမှထုတ်ယူခြင်းကြောင့် မျိုးသုဉ်းမှုကိုမထိခိုက်နိုင်ကြောင်း CITES Scientific Authority နှင့် Management Authority တို့မှ အထက်ပါမျိုးစိတ်ပျံ့နှံ့တည်ရှိမှုဆိုင်ရာ အထောက်အထားအချက်အလက်များနှင့်တကွ CITES Secretariat ကွန်ဗင်းရှင်းအတွင်းဝန်ရုံးသို့ထောက်ခံတင်ပြရန်လိုအပ်ပါသည်။
- (စ) “ငုတ်” အနေဖြင့်ပို့မည်ဆိုပါက မူလအပင်ပိုင်းကို မည်ကဲ့သို့အသုံးပြုသည် (ဆေးဝါးကုန်ကြမ်းတွင်အသုံးပြုခြင်းနှင့် အခြားအသုံးချမှုအခြေအနေများ) ကို ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာ ဖော်ပြရန်လိုအပ်ပါသည်။
- (ဆ) သဘာဝတောမှ ထုတ်ယူခြင်းဖြစ်သဖြင့် တင်ပို့လိုသည့်နိုင်ငံမှ CITES အတွင်းဝန်ရုံးသို့ export quota (၃) လ ကြိုတင်တင်ပြတောင်းခံရန် လိုအပ်ပါသည်။
- (ဇ) CITES Secretariat Office မှ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ Notification အကြောင်းကြားစာပေးပို့၍ အသိပေးခြင်းနှင့်တောင်းခံသည့်တစ်နှစ်အတွက် Export Quota သတ်မှတ်ပေးပါသည်။
- (ဈ) စီးပွားရေးကျောက်ထင်းရှူးစိုက်ခင်းမှ ထွက်ရှိမှုကိုတင်ပို့မည်ဆိုပါက CITES စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းအရ Export Quota တောင်းခံရန်မလိုဘဲ CITES Export Permit ထုတ်ပေးနိုင်ပါသည်။

CITES Secretariat နှင့် CITES MA တို့အကြားဆက်သွယ်စစ်ဆေးမှုအဆင့်များ

၃။ CITES Export ထုတ်ပေးခြင်းအတွက် ထုတ်ပေးသည့်နိုင်ငံမှ စီမံအုပ်ချုပ်မှုတာဝန်ခံ CITES MA အနေဖြင့် ထုတ်ပေးသည့်လက်မှတ်ကို အောက်ပါအတိုင်းတာဝန်ခံရမည်ဖြစ်ပါသည် -

- (က) ပါမစ်လက်မှတ်မှန်ကန်ကြောင်းနှင့် တောတွင်းမှထုတ်ယူရာတွင် မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းခြင်းမရှိကြောင်း ထောက်ခံချက်ပါပူးတွဲပေးရမည်။
- (ခ) မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် (၁၉၉၄)ခုနှစ် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝအပင်များကာကွယ်ရေးနှင့် သဘာဝနယ်မြေများထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေအရ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် စိစစ်ထုတ်ပေးနိုင်ပါသည်။
- (ဂ) တင်သွင်းမည့်နိုင်ငံဘက်ရှိ CITES Management Authority ထံသို့ CITES Export Permit မိတ္တူကို ပေးပို့၍ ထုတ်ပေးထားခြင်းအားအသိပေးရပါမည်။
- (ဃ) မူရင်းပါမစ်တစ်စောင်အား တင်ပို့မည့်သူ(လျှောက်ထားသူ)ထံပေးရမည်။
- (င) မိတ္တူတစ်စောင်အား CITES Secretariat (Geneva, Switzerland)ရုံးသို့ပေးပို့ရပါမည်။

CITES Article IV အရ Appendix II တွင်ပါဝင်သော မျိုးစိတ်များအား ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားခြင်းအတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ

(က) A Scientific Authority of the State of export has advised that such export will not be detrimental to the survival of that species.

တင်ပို့ခွင့်ပြုမှုသည် တင်ပို့မည့်မျိုးစိတ်၏ရှင်သန်တည်တံ့မှုကို ထိခိုက်မှုမရှိကြောင်း တင်ပို့မည့်နိုင်ငံ၏ Scientific Authority of the State မှ ရှင်းလင်းဖော်ပြပြီးဖြစ်ရမည်။

(ခ) A Scientific Authority in each Party shall monitor both the export permits granted by that State for specimens of species included in Appendix II and the actual exports of such specimens. Whenever a Scientific Authority determines that the export of specimens of any such species should be limited in order to maintain that species throughout its range at a level consistent with its role in the ecosystems in which it occurs and well above the level at which that species might become eligible for inclusion in Appendix I, the Scientific Authority shall advise the appropriate Management Authority of suitable measures to be taken to limit the grant of export permits for specimens of that species.

ပြည်ပသို့တင်ပို့ခွင့်ပြုထားသည့် Appendix II တွင်ပါဝင်သော မျိုးစိတ်များနှင့် ၎င်းမျိုးစိတ်များအား ပြည်ပသို့အမှန်တကယ်တင်ပို့မှုတို့ ကိုက်ညီမှု ရှိ/မရှိကို တင်ပို့ခွင့်ပြုသည့်နိုင်ငံနှင့် တင်သွင်းခွင့်ပြုသည့်နိုင်ငံတို့၏ Scientific Authority တို့မှ ကြပ်မတ်စစ်ဆေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ တင်ပို့ခွင့်ပြုထားသည့် မျိုးစိတ်များသည် ၎င်းတို့ရှင်သန်နေသော ဂေဟစနစ်များတွင် ဆက်လက်ရှင်သန်တည်တံ့ရန် လိုအပ်သောဦးရေအား ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန်လိုအပ်ခြင်းကြောင့်

ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခွင့်ပြုထားသည့် မျိုးစိတ်များအား ကန့်သတ်သင့်သည်ဟု Scientific Authority of the State မှဆုံးဖြတ်သောအခြေအနေ၌လည်းကောင်း၊ ပြည်ပသို့တင်ပို့ခွင့်ပြုထားသည့်မျိုးစိတ်များသည် Appendix I တွင်ထည့်သွင်းရန်လိုအပ်သောအနေအထားသို့ ရောက်နေသည်ဟု Scientific Authority of the State မှဆုံးဖြတ်သောအခြေအနေ၌လည်းကောင်း၊ ပြည်ပသို့တင်ပို့ခွင့်ပြုထားသည့် မျိုးစိတ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ကန့်သတ်ရန်အတွက် လိုအပ်သောလုပ်ဆောင်မှုများအားပြုလုပ်ရန် Scientific Authority of the State သည် Management Authority of the State အားအကြံပြုသင့်ပါသည်။

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများဆိုင်ရာ အစည်းအဝေး (CoP) မှ NDFS ဆိုင်ရာညွှန်ကြားချက်များ

CITES SA သည် နောက်ဆက်တွဲ II စာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များအား တင်ပို့ရာတွင် အောက်ပါ အချက်များကို အခြေခံရမည် -

- (က) အပင်အရေအတွက် အခြေအနေ Population status
- (ခ) ပျံ့နှံ့တည်ရှိမှု Distribution
- (ဂ) အပင်အရေအတွက်၏လားရာ Population trend
- (ဃ) ရိတ်သိမ်းမှု Harvest
- (င) အခြားဇီဝဗေဒဆိုင်ရာနှင့် ဂေဟဗေဒဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ Other biological and ecological factor; and
- (စ) ရောင်းဝယ်မှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ Trade information

Conf.14.7 (Rev.CoP 15)

Management of nationally established export quotas

- ❖ နိုင်ငံအလိုက်တင်ပို့မှုခွဲတမ်းသတ်မှတ်ခြင်းသည် Appendix II စာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များ ရောင်းဝယ်မှုအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့်သဘာဝသယံဇာတများ ရေရှည်တည်ရှိ နိုင်ရန် ထုတ်ပြန်ထားသော အရေးကြီးသည့်လက်နက်ကိရိယာဟု အခိုင်အမာယုံကြည် ပါသည်။
- ❖ တင်ပို့မှုခွဲတမ်းစနစ်သည် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သစ်ပင်ပန်းမန်များ ထိန်းသိမ်းရေး တွင်မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော အသုံးဝင်သည့်အုပ်ချုပ်မှုစနစ်ဖြစ်သည်ကို သတိပြုမိပါသည်။
- ❖ သို့သော်တင်ပို့မှုခွဲတမ်းကို အသုံးပြုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းသည် Convention Text နှင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအစည်းအဝေး (Conference of the Parties – CoP) တွင်ဖော်ပြထားခြင်းမရှိဘဲ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွင်း နားလည်မှုသာ ဖြစ်ပါသည်။
- ❖ တင်ပို့သည့်နိုင်ငံများနှင့် တင်သွင်းသည့်နိုင်ငံများ တင်ပို့မှုခွဲတမ်းသတ်မှတ်ချက်အပေါ် တာဝန်ရှိသည်။

The conference of the parties to the convention

- ❖ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ဖော်ပြပါနိုင်ငံအလိုက်တင်ပို့မှုခွဲတမ်းဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရန်အကြံပြုပါသည်။

နိုင်ငံအလိုက်တင်ပို့မှု ခွဲတမ်းဆိုင်ရာညွှန်ကြားချက်များ

နိဒါန်း

၁။ ဤအထောက်အထားသည် နှစ်စဉ်တင်ပို့မှုခွဲတမ်းဆိုင်ရာအခြေခံစည်းမျဉ်းများဖြစ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်စဉ်မပါဝင်သည့် အချက်များတွေ့ရှိပါက ချွင်းချက်အနေဖြင့်မှတ်သား၍ CoP တွင်တင်ပြရမည်။

၂။ မျိုးစိတ်အလိုက်တင်ပို့မှုခွဲတမ်းသည် နိုင်ငံအလိုက် (၁၂) လ အတွင်း တင်ပို့နိုင်သည့်အရေအတွက်ပမာဏသာဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ်တင်ပို့မှုခွဲတမ်းတောင်းခံထားသည့်အတိုင်း အပြည့်အဝတင်ပို့ရမည်ဟု မဆိုလိုပါ။ တစ်ချို့ကိစ္စရပ်များတွင် သဘာဝအနေအထားမှထုတ်ယူပြီး တင်ပို့ရန်ကျန်ခဲ့ပါက အမှတ်တရအဖြစ်ထားရှိရမည်။

၃။ တင်ပို့မှုခွဲတမ်းစနစ် (export quota system) သည် နိုင်ငံအလိုက် အုပ်ချုပ်မှုအထောက်အကူပြုစနစ်သာဖြစ်ပြီး ခွဲတမ်းရယူမှုတွင်မျိုးစိတ်အလိုက် သဘာဝအနေအထားကိုအထိအခိုက်မရှိစေရေးဆောင်ရွက်မှုသာဖြစ်သည်။ တင်ပို့မှုခွဲတမ်းသတ်မှတ်မှုသည် ပညာရပ်ဆိုင်ရာတာဝန်ခံ (Scientific Authority) ၏ အကြံဉာဏ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး CITES Appendix I နှင့် II စာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များ၏ သဘာဝအနေအထားကို ထိခိုက်မှုမရှိကြောင်းအဓိကထားဆောင်ရွက်ရမည်။

၄။ ကောင်းမွန်အောင်မြင်သည့် တင်ပို့မှုခွဲတမ်းစနစ်သည် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွက် အထောက်အကူပြုသောနည်းစနစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ သဘာဝအရေအတွက်ကိုထိခိုက်မှုမရှိစေသော ဆောင်ရွက်ချက်ဖြစ်သည်။ မျိုးစိတ်များတင်ပို့စဉ် အထူးသဖြင့်ရာသီအလိုက်ပြောင်းရွှေ့ကျက်စားတက်သောမျိုးစိတ်များ (Migratory Species) အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် တင်ပို့စဉ် နယ်စပ်ဒေသ၌ ကြာမြင့်မှုရှိပါက အကြောင်းရင်းကို ဒေသတွင်းဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရမည်။

၅။ ခွဲတမ်းသတ်မှတ်ရာတွင်မျိုးစိတ်နှင့်ဆက်နွယ်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာများ၊ ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ သိပ္ပံဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို အခြေခံပြီး စုဆောင်းမှုစနစ်ကို ကြီးကြပ်ရမည်။ ဥပမာ ခွဲတမ်းသတ်မှတ်ပြီးထုတ်ယူနေချိန်မှ မိုးခေါင်ခြင်းကဲ့သို့သောအကြောင်းအရင်းများကြောင့် မျိုးစိတ်အပေါ်ထိခိုက်မှုရှိနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

၆။ စဉ်ဆက်မပြတ်တင်ပို့မှုအတွက် ဆုံးဖြတ်ရာတွင် သိပ္ပံဆိုင်ရာအချက်အလက်များကိုအခြေခံပြီး သင့်လျော်သည့်စုဆောင်းမှုစနစ်ကို ကျင့်သုံးရမည်။ ဆောင်ရွက်မှုတွင်စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ၊ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှု၊ ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာအချက်အလက်များလိုအပ်ပါသည်။

၇။ ခွဲတမ်းစနစ်ဖြင့် ရယူတင်ပို့မှုသည်တင်ပို့သည့်နိုင်ငံအတွက် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းသော်လည်း မလိုအပ်ဘဲ ဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ကောင်းသောစနစ်ဖြစ်သောကြောင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာအခက်အခဲအဖြစ် မသတ်မှတ်သင့်ပေ။

နိုင်ငံအလိုက် တင်ပို့မှုခွဲတမ်းသတ်မှတ်ခြင်း

၈။ တင်ပို့မှုခွဲတမ်းသည် နိုင်ငံတကာမှ သဘောတူသတ်မှတ်ထားခြင်းမဟုတ်ပါ။ (ဥပမာ-CoP) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် CITES စာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များထဲမှ မျိုးစိတ်အလိုက်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုအတွက်နိုင်ငံအလိုက်တင်ပို့မှုခွဲတမ်းသတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်ပြီး အားပေးအကောင်အထည်ဖော်သင့်သော စနစ်ဖြစ်ပါသည်။

၉။ ယနေ့အချိန်အထိ တင်ပို့မှုခွဲတမ်းကာလကို ပြက္ခဒိန်နှစ်(ဇန်နဝါရီ ၁ရက်မှ ဒီဇင်ဘာ ၃၁ ရက်နေ့ အတွင်း)ဖြင့်သတ်မှတ်ထားသည်။

၁၀။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူပြီးတင်ပို့လိုခြင်းအတွက် ခွဲတမ်းသတ်မှတ်လိုပါက CITES(SA) မှ Article III စာပိုဒ်ခွဲ ၂(က) အရ သဘာဝအနေအထားကိုထိခိုက်ကြောင်းဖော်ပြရမည်။ သဘာဝတောအတွင်းမှ စုဆောင်းရရှိသော မျိုးစိတ်ကို တင်ပို့မှုခွဲတမ်းရယူလိုပါက အရေအတွက်နှင့်တရားဝင်စုဆောင်းခြင်း ဟုတ်/မဟုတ်ကို စိစစ်ရမည်။ တင်ပို့မှုအပေါ်နှစ်စဉ်ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် သုံးသပ်ခြင်းများပြုလုပ် ရမည်။

၁၁။ တင်ပို့မှုခွဲတမ်းသည် အများအားဖြင့် သဘာဝတောအတွင်းမှစုဆောင်းခြင်းကို အခြေခံပါသည်။ သို့သော် သီးခြားခွဲတမ်းသည် သဘာဝတောအတွင်းမှ စုဆောင်းမှုနှင့်စိုက်ပျိုးမွေးမြူခြင်းမှ ရရှိမှုကို အခြေခံပါသည်။ သဘာဝအနေအထားကို ထိခိုက်မှုမရှိဘဲ ထုတ်ယူခြင်း(Non-detrimental finding) တွင် တင်ပို့မှုခွဲတမ်းသည် မည်သည့်ဒေသမှ ထုတ်ယူသည်ဖြစ်စေ မျိုးစိတ်အပေါ်ထုတ်ယူမှုအကြောင်း ရင်းတွင်အခြားဟုမဖော်ပြသင့်ပေ။

၁၂။ တင်ပို့မှုခွဲတမ်းသတ်မှတ်ရာတွင် တင်ပို့လိုသည့်မျိုးစိတ်အမည်နှင့် အစိတ်အပိုင်းပမာဏကို အတိအကျဖော်ပြရမည်။(ဥပမာ ဆင်စွယ်၊ သားရေ၊ အခေါက်၊ အဖူး စသည်)

၁၃။ မျိုးစိတ်များကို CoP အစည်းအဝေးများမှ ထုတ်ပြန်ထားသော မျိုးစိတ်အမည်စဉ်အတိုင်းသာ အသုံးပြုကိုးကားရမည်။ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ထားသော အမည်များကို CoP အစည်းအဝေးများ အပြီး ထုတ်ပြန်ထားသော Checklist of CITES species တွင် တွေ့ရှိနိုင်သည်။

၁၄။ ခွဲတမ်းသတ်မှတ်မှုမှ အခေါ်အဝေါ်နှင့်စကားလုံးအသုံးအနှုန်းများကို CoP မှ ထုတ်ပြန်ထားသော Resolution သို့မဟုတ် မကြာသေးမီကထုတ်ပြန်ထားသော Guidelines for the preparation and submission of CITES annual reports မှ သင်္ကေတများဖြင့် ဖော်ပြရမည်။

နိုင်ငံအလိုက်တင်ပို့မှုခွဲတမ်းအတွက် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း

၁၅။ Resolution Conf.1.2.3(Rev.CoP 15)အရ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် နိုင်ငံအတွင်းသတ်မှတ် သည့် တင်ပို့မှုခွဲတမ်းကို CITES အတွင်းဝန်ရုံးသို့ရက်ပေါင်း(၃၀)ကြိုတင် တောင်းခံရမည်။

၁၆။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် နှစ်အလိုက်တင်ပို့မှုခွဲတမ်းကာလကို ပြက္ခဒိန်နှစ်အတွင်း လျှောက်ထားခြင်း မဟုတ်လျှင် အတွင်းဝန်ရုံးသို့ဆက်သွယ်သော အချိန်ကာလကို သတ်မှတ်ရမည်။

၁၇။ CITES အတွင်းဝန်ရုံးမှ လက်ခံရရှိပြီး ဆောလျင်စွာ အင်တာနက်စာမျက်နှာတွင် ဖော်ပြရမည် ဖြစ်သည်။ ထုတ်ပြန်မှုသည် ပုံမှန်အားဖြင့် ရက်ပေါင်း(၃၀)အချိန်ကြာမြင့်မည်ဖြစ်သည်။

၁၈။ ခွဲတမ်းသတ်မှတ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍အတွင်းဝန်ရုံးမှ မရှင်းလင်းမှု/မှားယွင်းမှုရှိပါက သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံနှင့်အတွင်းဝန်ရုံးသို့ ဆက်သွယ်၍ မြန်ဆန်မှုရှိစေရေးဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၉။ ခွဲတမ်းသတ်မှတ်မှုအဆမတန်များလွန်းပါက Resolution Conf.11.18 အရ သက်ဆိုင်ရာ Management Authority မှ အကြံပြုတင်ပြရမည်။

တင်ပို့မှုခွဲတမ်းနှစ်အတွင်း အကုန်တင်ပို့နိုင်မှုမရှိလျှင်

၂၀။ တစ်နှစ်အတွင်းတင်ပို့မှုခွဲတမ်းအကုန်တင်ပို့နိုင်မှုမရှိလျှင် အဆိုပါကိန်းဂဏန်းကို နောက်တစ်နှစ် သို့ ရွှေ့ပြောင်းပေါင်းထည့်ခြင်းမရှိရ။

၂၁။ ယခင်နှစ်တင်ပို့ရန် ကျန်ရှိသောပစ္စည်းကို အထူးကိစ္စအနေဖြင့် ယခုနှစ်ခွဲတန်းတွင်တင်ပို့လိုပါက ခွဲတမ်းပမာဏကို အဆိုပါပစ္စည်းကြောင့် ထပ်ဆင့်တိုးမြှင့်ခြင်းမရှိစေရ။

ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့်အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း

၂၂။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးသည် နှစ်အလိုက်အမှတ်တင်ပို့နိုင်မှုစာရင်းများ၊ လက်ကျန်စာရင်းများကို စနစ်တကျစိစစ်ထားရှိရမည်။

၂၃။ နိုင်ငံအလိုက်နှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာကို UNEP World Conservation Monitoring Center တွင် သိမ်းဆည်းထားပြီး နိုင်ငံတကာ၏ တင်ပို့မှု၊ ရောင်းဝယ်မှုများစာရင်းကို စာရင်းပြုစုထားရန် ဖြစ်သည်။

သစ်မွေးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ပြီးနိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့လိုလျှင် လိုအပ်သောအချက်များ

၁။ သစ်မွေးအား စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးလိုသူသည် သစ်တောဦးစီးဌာနတွင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခွင့်ကို အောက်ပါအတိုင်းလျှောက်ထားရမည်-

- (က) လျှောက်ထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်း၊
- (ခ) စိုက်ပျိုးမည့်နေရာ(မြေပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထား)၊
- (ဂ) စိုက်ပျိုးမည့် သစ်မွေးအမျိုးအမည် (မြန်မာ/အင်္ဂလိပ်/သိပ္ပံ)၊
- (ဃ) စိုက်ပျိုးလိုသည့် အပင်အရေအတွက်၊
- (င) စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်၊
- (စ) သစ်စေ့၊ ပျိုးပင်ရရှိသည့်နေရာ၊
- (ဆ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် မထိခိုက်စေရန် ဆောင်ရွက်မည့်နည်းလမ်း၊

၂။ စိုက်ပျိုးလိုသည့်/စိုက်ပျိုးထားသည့် အပင်အရေအတွက်နှင့် ဆေးသွင်းထားသည့်တစ်ပင်ချင်း၏ အတိုင်းစာရင်းကို တင်ပြရမည်။

၃။ ဆေးသွင်းသည့်နေ့ရက်၊ ဆေးသွင်းသည့်ကုမ္ပဏီ/အဖွဲ့နှင့်လိပ်စာအပြည့်အစုံကို ဖော်ပြရမည်။

၄။ ထုတ်ယူသည့်အချိန်တွင် သစ်တောဦးစီးဌာန၏ ခုတ်လှဲခွင့်အထောက်အထားပါတင်ပြရမည်။

၅။ လူပုဂ္ဂိုလ်၊ ကုမ္ပဏီ၊ အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် နှစ်အလိုက်တင်ပို့လိုမှုပမာဏ(အဆီ၊အခဲ၊ကုန်ကြမ်း) စသည်ကို ကီလိုဂရမ်ဖြင့် ဖော်ပြရမည်။

၆။ တင်ပို့လိုသည့်ပမာဏကိုကီလိုဂရမ်ဖြင့်ဖော်ပြ၍နိုင်ငံအလိုက်တင်ပို့မှုခွဲတန်းရရှိနိုင်ရေးသစ်တော ဦးစီးဌာန CITES Scientific Authority ထံသို့ မတင်ပို့မီ (၆)လကြိုတင်လျှောက်ထားရမည်။

၇။ တင်ပို့မည့်နိုင်ငံနှင့် ဝယ်ယူမည့် လူ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကုမ္ပဏီအမည်နှင့်နိုင်ငံ၊ လိပ်စာအပြည့်အစုံဖော်ပြ ရမည်။

၈။ နိုင်ငံခြားသို့တင်ပို့မည့် နည်းစနစ်(လေယာဉ်၊ သင်္ဘော၊ ကုန်းလမ်းယာဉ်) ကို ဖော်ပြရမည်။

၉။ စိုက်ပျိုးထားမှုနှင့်တင်ပို့လိုမှု ပမာဏများပြားလွန်းပါက သစ်တောဦးစီးဌာနစစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်မှု ကိုခံယူရမည်။

သစ်မွေးအကြောင်း

၁။ သစ်မွေးသည် မျိုးရင်း Thymelaeaceae တွင် ပါဝင်ပြီး၊ မျိုးစု Aquilaria တွင်ပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာအမည်သစ်မွေးဟုခေါ်ပြီး တချို့ဒေသတွင် “ အကျော် ” ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ အင်္ဂလိပ်အမည် Agarwood, Eagle wood ဖြစ်ပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ပေါက်ရောက်သော သစ်မွေး၏သိပ္ပံအမည် မှာ Aquilaria agallocha နှင့် Aquilaria malaccensis ဖြစ်သည်။ ပေါက်ရောက်နိုင်ငံများမှာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ၊ ဘူတန် ၊ အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ကူဝိတ်နိုင်ငံ၊ မလေးရှား၊ အီရန်၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ စင်္ကာပူ၊ ထိုင်း၊ မြန်မာ၊ လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ ဗီယက်နမ်၊ ပါပူဝါနယူးဂီနီ၊ ယူအေအီးနိုင်ငံများ ရှိသဘာဝ သစ်တောများအတွင်း၌ ပေါက်ရောက်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကချင်၊ စစ်ကိုင်း၊ တနင်္သာရီ၊ မန္တလေး နှင့်ရှမ်းတို့တွင် ပေါက်ရောက်ပါသည်။

၂။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် CITES စာရင်းအရ သစ်မွေးမျိုးစိတ်(၂၉)မျိုးရှိပါသည်။ CITESစာရင်းအရ မျိုးစိတ်အမည်နှင့် ပေါက်ရောက်သောနိုင်ငံတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- ၁။ Aquilaria acuminata
- ၂။ Aquilaria agallocha မြန်မာ
- ၃။ Aquilaria apiculata ဖိလစ်ပိုင်
- ၄။ Aquilaria audate
- ၅။ Aquilaria baillonii ထိုင်းနှင့် ကမ္ဘောဒီးယား
- ၆။ Aquilaria banaense ဗီယက်နမ်
- ၇။ Aquilaria beccariana အင်ဒိုနီးရှား
- ၈။ Aquilaria brachyantha မလေးရှား
- ၉။ Aquilaria citrinaecarpa
- ၁၀။ Aquilaria crassna ကမ္ဘောဒီးယား၊ မလေးရှား၊ ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ်
- ၁၁။ Aquilaria cumingiana အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား
- ၁၂။ Aquilaria filarial တရုတ်
- ၁၃။ Aquilaria grandiflora တရုတ်
- ၁၄။ Aquilaria hirta အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား
- ၁၅။ Aquilaria khasiana အိန္ဒိယ
- ၁၆။ Aquilaria malaccensis မလေးရှား၊ မြန်မာ၊ အိန္ဒိယ
- ၁၇။ Aquilaria microcarpa အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား
- ၁၈။ Aquilaria moluccana
- ၁၉။ Aquilaria moszkowskii
- ၂၀။ Aquilaria parvifolia
- ၂၁။ Aquilaria podocarpus
- ၂၂။ Aquilaria rostrata မလေးရှား
- ၂၃။ Aquilaria secundana

- ၂၄။ Aquilaria sinensis တရုတ်
- ၂၅။ Aquilaria subintegre ထိုင်း
- ၂၆။ Aquilaria tomentosa
- ၂၇။ Aquilaria urdanetensis
- ၂၈။ Aquilaria versteegii
- ၂၉။ Aquilaria yunnanensis

၃။ သစ်မွှေးကို အဆီ၊ အဆီခဲ၊ အနှစ်သား အဖြစ်အသုံးပြုပြီး ထိခိုက်ရှနာဒဏ်ရာရလိမ်းဆေးအဖြစ် လည်းကောင်း၊ အနာဆိပ်သင့်ခြင်းတို့ကိုကုသရာတွင်အသုံးပြုကြသည်။ ကိုယ်လက်ကိုက်ခဲခြင်း၊ ဖျားနာခြင်း၊ လေငန်းရောဂါမှအစစားဆေး၊ လိမ်းဆေးများဖော်စပ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဘက်စုံအသုံးဝင်ပါသည်။ ထို့အပြင် မူးဝေခြင်း၊ ဗိုက်နာခြင်း၊ နာတာရှည်အဖျား၊ နှလုံးအား ဆေး၊ အစာအိမ်အားဆေး၊ ပန်းနာရင်ကျပ်ရောဂါ၊ အော့အန်ရောဂါ၊ လေထိုးလေအောင့်၊ ပိုးကျ သောအနာများ မှိုင်းတိုက်ပေးပါက ပိုးများသေ၍ အနာကောင်းစွာကျက်၏။ သွေးကျ၊ သွေးအန်၊ အဆစ်ရောင်ရောဂါ ၊ အရေပြားရောဂါ တို့ကိုပျောက်ကင်းစေသည်။

၄။ သစ်မွှေးကို အရှေ့မြောက်နိုင်ငံများဖြစ်သည့် ထိုင်ဝမ်၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယားနှင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်း အာရတ်စော်ဘွားများနိုင်ငံမှ ရေမွှေးနှင့် အမွှေးနံ့သာများတွင် အဓိကအသုံးပြုသည်။

သစ်မွှေး CITES Export Quota ရယူထားသော နိုင်ငံနှင့်ပမာဏစာရင်း

၇။ သစ်မွှေးတင်ပို့ရန် နိုင်ငံအလိုက် Export Quota ရယူထားသောစာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

အင်ဒိုနီးရှား							
စဉ်	မျိုးစိတ်	ရနှစ်နှင့်ပမာဏ(kg)					တင်ပို့ပစ္စည်း
		၂၀၀၇	၂၀၀၈	၂၀၀၉	၂၀၁၀	၂၀၁၁	
၁	Aquilaria spp. (A.beccariana, A.malaccensis, A.microcarpa, A.hirta)	၃၀၀၀၀	၂၇၀၀၀	၁၇၃၂၅၀	၁၄၆၂၅၀	၁၆၂၂၆၅	Agarwood
၂	Aquilaria Filaria & Gyrinop spp.	၁၀၀၀၀၀	၈၁၀၀၀	၄၅၅၀၀၀	၄၂၇၀၀၀	၄၇၃၄၀၀	Agarwood
စုစုပေါင်း		၁၃၀၀၀၀	၁၀၈၀၀၀	၆၂၈၂၅၀	၅၇၃၂၅၀	၆၃၅၆၆၅	
မလေးရှား(ဆာရာဝပ်)							
၁	A.malaccensis	၁၀၀၀၀	၁၀၀၀၀	၅၀၀၀	၅၀၀၀	၅၀၀၀	Powder and wood chips
မလေးရှား(ပင်နာဆူလာ / sabah)							
၂	A.malaccensis	၁၉၀၀၀၀	၁၇၀၀၀၀	၂၀၀၀၀၀	၂၀၀၀၀၀	၂၀၀၀၀၀	Powder and wood chips
စုစုပေါင်း		၂၀၀၀၀၀	၁၈၀၀၀၀	၂၀၅၀၀၀	၂၀၅၀၀၀	၂၀၅၀၀၀	

Source: www.cites.org